

Βρυξέλλες, 20 Μαΐου 2021
(OR. en)

8979/21

RECH 232

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	19 Μαΐου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 252 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία <i>Η στρατηγική της Ευρώπης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο</i>

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 252 final.

συνημμ.: COM(2021) 252 final

Βρυξέλλες, 18.5.2021
COM(2021) 252 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία

Η στρατηγική της Ευρώπης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο

Η παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία

Η στρατηγική της Ένωσης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν πολυπολικό κόσμο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κινητοποίηση ερευνητών και φορέων καινοτομίας από όλον τον κόσμο θα διαδραματίσει εξαιρετικά σημαντικό ρόλο για την ευημερία των πολιτών και τις μελλοντικές γενιές. Πρέπει να συνεργαστούμε σε διακρατικό επίπεδο και σε πρωτοφανή κλίμακα με στόχο αφενός την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση σύμφωνα με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης¹ και αφετέρου την προώθηση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης, την ευπορία, την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική και κοινωνική ευημερία.

Μέσω των πολιτικών και των προγραμμάτων της, η ΕΕ αποτελεί σημαντικό καταλύτη για τη διεθνοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας². Το αμοιβαίο άνοιγμα, η ελεύθερη ανταλλαγή ιδεών και η από κοινού δημιουργία λύσεων είναι πολύ σημαντικές για την επιδίωξη και την πρόοδο θεμελιωδών γνώσεων και αποτελούν βασικά συστατικά στοιχεία ενός δυναμικού οικοσυστήματος καινοτομίας.

Ωστόσο, το άνοιγμα στη συνεργασία που χαρακτηρίζει τη δράση της ΕΕ υλοποιείται μέσα σε ένα μεταβληθέν παγκόσμιο περιβάλλον. Άλλες σημαντικές δυνάμεις στον τομέα της επιστήμης δαπανούν πλέον περισσότερα, ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος τους, για την επιστήμη από ό,τι η ΕΕ, οι γεωπολιτικές εντάσεις αυξάνονται ενώ τα ανθρώπινα δικαιώματα και θεμελιώδεις αξίες, όπως η ακαδημαϊκή ελευθερία αμφισβητούνται. Ορισμένες χώρες επιδιώκουν ολοένα και πιο ηγετικό ρόλο στον τομέα της τεχνολογίας μέσω μέτρων που εισάγουν διακρίσεις ενώ συχνά εργαλαιοποιούν την έρευνα και την καινοτομία προκειμένου να ασκούν παγκόσμια επιρροή και κοινωνικό έλεγχο. Η ευημερία και η οικονομική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, καθώς και η ικανότητά της να παράγει και να παρέχει στους πολίτες της βασικές ασφαλείς και προστατευμένες τεχνολογίες και υπηρεσίες πρέπει να ενισχυθούν.

Ως απάντηση στις τρέχουσες παγκόσμιες τάσεις, η ΕΕ θα πρέπει να αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση μέσω της προώθησης της πολυμερούς προσέγγισης βάσει κανόνων³, της επιδίωξης αμοιβαίου ανοίγματος στη συνεργασία στην έρευνα και καινοτομία για να διευκολυνθεί η αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Θα πρέπει να υποστηρίζει τους στόχους της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας⁴ προσαρμόζοντας, παράλληλα, τη διμερή συνεργασία της με τρίτες χώρες σε ορισμένους τομείς.

¹ <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>.

² *Ενίσχυση και επικέντρωση της διεθνούς συνεργασίας της ΕΕ στην έρευνα και την καινοτομία: μια στρατηγική προσέγγιση* [COM(2012) 497 final]. Βλ. επίσης τις εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής για τη διεθνή συνεργασία στην έρευνα και καινοτομία του 2014 [COM(2014) 567 final], του 2016 [COM(2016) 657 final] και του 2018 [SWD(2018) 307 final, παράρτημα 10].

³ *Ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην πολυμερή προσέγγιση βάσει κανόνων* [JOIN(2021) 3 final].

⁴ Η μακροπρόθεσμη και οριζόντια προοπτική για την ενίσχυση της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης θα αποτελέσει επίσης αντικείμενο της έκθεσης στρατηγικών προβλέψεων 2021 της Επιτροπής.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή στην παρούσα ανακοίνωσή της παρουσιάζει μια νέα στρατηγική η οποία:

- ο επιβεβαιώνει τη δέσμευση της ΕΕ να δώσει το παράδειγμα για τη διατήρηση της ανοικτής συνεργασίας στην έρευνα και την καινοτομία με ταυτόχρονη προώθηση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού και της αμοιβαιότητας στη βάση θεμελιωδών αξιών·
- ο ενισχύει τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ στην υποστήριξη πολυμερών εταιρικών σχέσεων έρευνας και καινοτομίας που προσφέρουν νέες λύσεις σε πράσινες, ψηφιακές, υγειονομικές, κοινωνικές προκλήσεις και προκλήσεις καινοτομίας.

Η εν λόγω παγκόσμια προσέγγιση θα πρέπει να υλοποιηθεί μέσω:

- ο της προσαρμογής της διμερούς συνεργασίας της ΕΕ στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας με τρόπο που είναι συμβατός με τα ευρωπαϊκά συμφέροντα και αξίες και ενισχύει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ·
- ο της κινητοποίησης της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας για την επιτάχυνση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, καθώς και της μετάβασης σε ανθεκτικές και βασισμένες στη γνώση κοινωνίες και οικονομίες σε χώρες χαμηλού και μέσου εισοδήματος· και
- ο πρωτοβουλιών προσαρμοσμένων στην προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», η οποία συνδυάζει δράσεις της ΕΕ, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των κρατών μελών που αποσκοπούν στην μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και του αντίκτυπου των δράσεων.

Επιπλέον, θα χρησιμεύσει ως οδηγός για την υλοποίηση της διεθνούς διάστασης του νέου προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» της ΕΕ για τη μη στρατιωτική έρευνα και καινοτομία, καθώς και των συνεργειών του με άλλα προγράμματα της ΕΕ και κυρίως με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο.

2. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΝΟΙΓΜΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΞΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Για την προώθηση του ανοίγματος και των επιστημονικών ανταλλαγών, η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την ελκυστικότητά της ως κέντρο έρευνας και καινοτομίας υψηλής ποιότητας και έντασης. Η επιστημονική έρευνα ευδοκμεί χάρη στην ελευθερία της σκέψης, την ανάπτυξη της κριτικής αντίληψης, την επιχειρηματολογία βάσει αποδεικτικών στοιχείων και την απόρριψη της προσφυγής στην αυθεντία. Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να προσφέρει σε ερευνητές και φορείς καινοτομίας ένα δημοκρατικό και υποστηρικτικό περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς και πολιτικές παρεμβάσεις, το οποίο θα υπεραμύνεται της ακαδημαϊκής ελευθερίας και των ευκαιριών για έρευνα που προκαλεί η περιέργεια, σεβόμενη και προασπιζόμενη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η τεχνολογία αναπτύσσεται προς όφελος των ατόμων και των κοινωνιών, δεν υπόκειται σε απολυταρχισμούς και σέβεται υψηλά πρότυπα δεοντολογίας, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον, η ΕΕ θα πρέπει να αποτελεί παράδειγμα

προς μίμηση όσον αφορά την παροχή ενός οικοσυστήματος καινοτομίας βασισμένου σε κανόνες που προστατεύει τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που επιβάλλονται από ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα. Η προστασία και επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας θα πρέπει να συμβάλλει στη μεταφορά, την προώθηση και τη διάδοση της τεχνολογικής καινοτομίας με τρόπο που ευνοεί την κοινωνική και οικονομική ευημερία.

Ταυτόχρονα, για την ενίσχυση των μακροπρόθεσμων αξιακών αλυσίδων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ, η ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει τους ερευνητές και τους φορείς καινοτομίας της να συμβάλλουν και να επωφελούνται από τα παγκόσμια οικοσυστήματα καινοτομίας. Επιπλέον, θα πρέπει να προωθεί περαιτέρω την ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου, μέσω της κατάρτισης και κινητικότητας των ερευνητών και, ειδικότερα, μέσω των δράσεων Marie Skłodowska-Curie⁵.

Προκειμένου να διατηρήσει τον ηγετικό του ρόλο, το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ θα παραμείνει ανοικτό σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτό σημαίνει ότι συμμετέχοντες από όλον τον κόσμο, ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης ή κατοικίας τους, θα μπορούν να συμμετέχουν στο μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, η ΕΕ θα χρηματοδοτεί τη συμμετοχή στις δράσεις του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε χώρες χαμηλού και μέσου εισοδήματος προκειμένου να υποστηρίξει την ανάπτυξη ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας στις χώρες αυτές, με τη δημιουργία συνεργειών με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας.

Η σύνδεση τρίτων χωρών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» δίνει τη δυνατότητα σε πολίτες και οργανώσεις από τις εν λόγω χώρες να συμμετέχουν στις δραστηριότητες, κατά κανόνα, με τον ίδιο τρόπο όπως οι πολίτες και οι οργανώσεις των κρατών μελών της ΕΕ⁶. Η σύνδεση με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» δίνει στην ΕΕ και τους εταίρους της τη δυνατότητα να εναρμονίζουν τους στόχους της πολιτικής έρευνας και καινοτομίας, να συγκεντρώνουν πόρους, να επιμερίζονται το κόστος και να κερδίζουν αμοιβαία πρόσβαση σε γνώση και τεχνογνωσία, ταλέντα και εμπειρογνωσία, υποδομές έρευνας και νέες αγορές για φορείς καινοτομίας. Ως έκφραση της δέσμευσης της ΕΕ στο διεθνές άνοιγμα, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» παρέχει τη δυνατότητα σε χώρες από όλον τον κόσμο που μοιράζονται τις ευρωπαϊκές αξίες και διαθέτουν ισχυρό επιστημονικό, τεχνολογικό και καινοτομικό προφίλ να συνδέονται στο πρόγραμμα.

Παράλληλα, και προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος της ΕΕ στη βασισμένη σε κανόνες και αξίες συνεργασία μέσω της διασφάλισης συνοχής μεταξύ των εξωτερικών πολιτικών έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ και των κρατών μελών, οι αξίες και οι αρχές στις οποίες βασίζεται η

⁵ https://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/node_en.

⁶ Χώρες που είχαν συνδεθεί στο παρελθόν με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και οι οποίες έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να συνδεθούν με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» είναι: η Νορβηγία, η Ισλανδία, η Αλβανία, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο, η Βόρεια Μακεδονία, η Σερβία, η Τουρκία, η Γεωργία, η Αρμενία, η Ουκρανία, η Μολδαβία, η Τυνησία, το Ισραήλ, οι Φερόες Νήσοι και η Ελβετία. Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνδεθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας ενώ και το Μαρόκο και το Κόσοβο* έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να συνδεθούν.

διεθνής συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία θα συζητηθεί με τους διεθνείς εταίρους. Οι εν λόγω συζητήσεις θα πραγματοποιούνται κυρίως στο φόρουμ του EXE για τη μετάβαση, το οποίο αποτελεί μέρος του ενισχυμένου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας⁷ και θα καθοδηγούνται από το ευρωπαϊκό σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία που παρουσιάστηκε το 2021.

Η ΕΕ θα πρέπει να συνεργαστεί με τους διεθνείς εταίρους της για τη διαμόρφωση κοινής αντίληψης, καθώς και για την υλοποίηση των ακόλουθων:

Ακαδημαϊκή ελευθερία. Η ακαδημαϊκή ελευθερία, η ακεραιότητα και η θεσμική αυτονομία αποτελούν τη ραχοκοκαλιά των πανεπιστημίων και των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης στην ΕΕ. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να προωθούν και να διαφυλάσσουν τις εν λόγω κοινές θεμελιώδεις αξίες διεθνώς και να υποστηρίζουν τις αρχές της Διακήρυξης της Βόννης για την ελευθερία της ακαδημαϊκής έρευνας⁸, έναντι τρίτων χωρών.

Δεοντολογία και ακεραιότητα της έρευνας. Η ταχεία ανάπτυξη νέων τεχνολογιών απαιτεί συνεχή αξιολόγηση των υφιστάμενων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση δεοντολογικών προκλήσεων και τη διασφάλιση ανθρωποκεντρικής τεχνολογικής καινοτομίας. Η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να προωθεί σε διεθνές επίπεδο τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας και τον παγκόσμιο κώδικα δεοντολογίας για την έρευνα σε περιβάλλοντα με έλλειψη πόρων. Θα διευρύνει τους διεθνείς διαλόγους της μέσω των ευρωπαϊκών δικτύων δεοντολογίας και ακεραιότητας και θα υποστηρίζει τις παγκόσμιες διασκέψεις για την ακεραιότητα της έρευνας⁹.

Ισότητα των φύλων, πολυμορφία και μη αποκλεισμός. Σύμφωνα με τη στρατηγική της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2020-2025¹⁰ και το θεματολόγιο της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στην εξωτερική δράση της ΕΕ¹¹, η ΕΕ θα πρέπει να συνεκτιμά και να ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου στη διεθνή συνεργασία. Επιπλέον, μέσω του διαλόγου με τρίτες χώρες, θα πρέπει να προωθεί την ισορροπία των φύλων και την ισότητα, την ενδυνάμωση της νεολαίας, καθώς και τη συμπερίληψη και την πολυμορφία υπό ευρύτερη έννοια¹², στην έρευνα και την καινοτομία σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ανοικτά δεδομένα και ανοικτή επιστήμη. Η διάθεση όσον το δυνατόν πιο ανοικτών, τυποποιημένων και διαλειτουργικών ερευνητικών δεδομένων ωφελεί τόσο την ΕΕ όσο και τον κόσμο, εφόσον και άλλες χώρες και περιφέρειες πράττουν το ίδιο. Η ΕΕ θα πρέπει να

⁷ Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία [COM(2020) 628 final].

⁸ https://www.bmbf.de/files/10_2_2_Bonn_Declaration_en_final.pdf.

⁹ Με τη συμμετοχή διεθνών οργανισμών όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και ο Εκπαιδευτικός Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών.

¹⁰ Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 [COM(2020) 152 final].

¹¹ https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/swd_2020_284_en_final.pdf.

¹² Το θεματολόγιο πολιτικής της ΕΕ για μια Ένωση ισότητας πέραν από την ισότητα των φύλων καθορίζεται στις ακόλουθες στρατηγικές και πλαίσια: σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025 [COM(2020) 565 final]· στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020-2025 [COM(2020) 698 final]· στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά [COM(2020) 620 final]· στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 [COM(2021) 101 final].

συνεχίσει να υποστηρίζει οργανισμούς και πλατφόρμες, όπως η συμμαχία για τα ερευνητικά δεδομένα και η επιτροπή για τα δεδομένα του Διεθνούς Συμβουλίου Έρευνας, καθώς και τις προσπάθειες του ΟΟΣΑ, των Ηνωμένων Εθνών και της G7. Γενικός στόχος είναι τα σύνολα δεδομένων να καταστούν «FAIR», ήτοι ευρέσιμα (findable), προσβάσιμα (accessible), διαλειτουργικά (interoperable) και επαναχρησιμοποιήσιμα (reusable). Επιπλέον, η ΕΕ θα υποστηρίξει τη διεθνή προβολή του ευρωπαϊκού νέφους ανοικτής επιστήμης.

Πρότυπα. Η ΕΕ θα πρέπει να προάγει τον ηγετικό της ρόλο ως φορέα καθορισμού παγκόσμιων προτύπων μέσω της ενίσχυσης του ρόλου της στη διεθνή συνεργασία όσον αφορά την προ-τυποποιητική έρευνα και την έρευνα τυποποίησης.

Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της καταλαμβάνουν ηγετική θέση όσον αφορά τη τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής. Θα πρέπει να μοιράζονται την επιστημονική γνώση τους για την εξαγωγή διαπιστώσεων πολιτικής, να ανταλλάσσουν εμπειρίες και να συμμετέχουν σε παγκόσμια δίκτυα.

Επιπλέον, η ισχυρότερη επικέντρωση στην επιστήμη και την τεχνολογία στο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ υπό το πρίσμα της «**επιστημονικής διπλωματίας**» θα βοηθήσει την ΕΕ να προβάλει ήπια δύναμη και να επιδιώξει τα οικονομικά συμφέροντα και τις αξίες μας με πιο αποτελεσματικό τρόπο, ανταποκρινόμενη στη ζήτηση και το ενδιαφέρον των χωρών εταίρων και εκμεταλλευόμενη τα ισχυρά σημεία της ΕΕ ως υπερδύναμης στον τομέα έρευνας και καινοτομίας.

Εντός του 2021, η ΕΕ θα πρέπει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη του φόρουμ του EXE για τη μετάβαση¹³, να καθορίσει αρχές για τη διεθνή συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία και, στη συνέχεια, να προωθήσει τις εν λόγω αρχές μέσω πολυμερούς διαλόγου με τις χώρες εταίρους και διεθνών φόρουμ.

3. ΕΞΙΣΟΡΡΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ: ΠΡΟΣ ΙΣΟΤΙΜΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑ

Οι προσπάθειες της ΕΕ να προωθήσει αμοιβαίο άνοιγμα σε παγκόσμιο επίπεδο ενδέχεται να απειληθούν από γεωπολιτικές εντάσεις σε μια χρονική περίοδο οικονομικού μετασχηματισμού. Ο ανταγωνισμός για τεχνολογική ηγεμονία οδηγεί ορισμένες τρίτες χώρες στη θέσπιση περιοριστικών μέτρων ή μέτρων που εισάγουν διακρίσεις, τα οποία είναι άδικο για τους φορείς καινοτομίας, τις εταιρείες και ιδιαίτερα για τις νεοφυείς επιχειρήσεις της ΕΕ. Ταυτόχρονα, η ξένη παρέμβαση μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ακεραιότητα και την αυτονομία πάνω στις οποίες έχουν οικοδομηθεί τα συστήματα έρευνας και καινοτομίας στην ΕΕ.

Για τους λόγους αυτούς, η προσέγγιση της ΕΕ απαιτεί εξισορρόπηση με στόχο την καλύτερη διαφύλαξη των συμφερόντων, των αξιών και της εμπειρογνώσιας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της και την ταυτόχρονη διατήρηση ευρέως ανοίγματος στη συνεργασία.

¹³ Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία [COM(2020) 628 final].

Η ΕΕ θα πρέπει να προωθεί με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού και την αμοιβαιότητα στον σεβασμό των θεμελιωδών αξιών και αρχών, με στόχο την προστασία της χρήσης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, την εγγύηση της ασφάλειας εφοδιασμού και την ενθάρρυνση δίκαιων οικοσυστημάτων καινοτομίας χωρίς στρεβλώσεις από αθέμιτους κανόνες ή ξένες επιδοτήσεις, σύμφωνα με την πρόσφατη πρόταση κανονισμού για την αντιμετώπιση στρεβλώσεων από ξένες επιδοτήσεις και την επικαιροποιημένη βιομηχανική στρατηγική¹⁴. Τα μέτρα θα πρέπει να επικεντρώνονται στον καθορισμό ανοικτών προτύπων, κρατικών επιδοτήσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις και στην απουσία προστατευτικής νομοθεσίας.

Η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώκει τα εν λόγω σημεία στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας. Επιπλέον, θα πρέπει να εργάζεται απευθείας με τρίτες χώρες όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, μέσω των διαφόρων διαλόγων και διαπραγματεύσεων που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις σχετικές συμφωνίες, όπως είναι οι συμφωνίες σύνδεσης που προβλέπονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο, οι επιστημονικές και τεχνολογικές συμφωνίες της ΕΕ¹⁵ με τρίτες χώρες και οι εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες της ΕΕ, περιλαμβανομένης της συμφωνίας TRIPS του ΠΟΕ¹⁶.

Επιπλέον, η Επιτροπή προτίθεται να διαπραγματευτεί, για λογαριασμό της ΕΕ, στοχευμένους χάρτες πορείας για τη συνεργασία στην έρευνα και καινοτομία με τρίτες χώρες που διαθέτουν ισχυρή βάση έρευνας και καινοτομίας. Οι εν λόγω χάρτες πορείας, οι οποίοι θα αποτελούν μη δεσμευτικά μέσα, θα πρέπει να καθορίζουν σαφώς τις συνθήκες πλαίσιο που αναμένεται να τηρούνται και από τα δύο μέρη, καθώς και τα ορόσημα και τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης. Η ΕΕ θα πρέπει να θέτει κάθε μελλοντική συνέχεια ή διεύρυνση της διμερούς συνεργασίας υπό την προϋπόθεση σαφούς προόδου, που θα παρακολουθείται επί τόπου, για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στους χάρτες πορείας.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 5 του κανονισμού για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», στο πρόγραμμα εργασίας μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα περιορισμού της συμμετοχής σε δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» όταν υπάρχει δικαιολογημένη ανάγκη για διασφάλιση των στρατηγικών πόρων¹⁷, συμφερόντων¹⁸, της αυτονομίας¹⁹ ή της ασφάλειας²⁰ της ΕΕ. Σε αυτές τις εξαιρετικές και

¹⁴ COM(2021) 223 final· COM(2021) 350 final.

¹⁵ Επιστημονικές και τεχνολογικές συμφωνίες υφίστανται επί του παρόντος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αλγερίας, της Αργεντινής, της Αυστραλίας, της Βραζιλίας, του Καναδά, της Χιλής, της Κίνας, της Αιγύπτου, της Ινδίας, της Ιαπωνίας, της Ιορδανίας, της Κορέας, του Μεξικού, του Μαρόκου, της Νέας Ζηλανδίας, της Ρωσίας, της Νότιας Αφρικής, της Ελβετίας, της Τυνησίας, της Ουκρανίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

¹⁶ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

¹⁷ Για παράδειγμα, ευαίσθητες υποδομές που ανήκουν στην ΕΕ όπως οι δορυφόροι «Galileo» και «Copernicus», των οποίων η διακοπή λειτουργίας θα είχε σημαντικό αντίκτυπο στην ΕΕ ως αποτέλεσμα της αδυναμίας διατήρησης των λειτουργιών αυτών.

¹⁸ Καλύπτουν τα επιθετικά και αμυντικά συμφέροντα όπως καθορίζονται από την ΕΕ στις διάφορες συνιστώσες της εξωτερικής πολιτικής της, την προαγωγή των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών ή την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

αιτιολογημένες περιπτώσεις, η ΕΕ θα μπορούσε να περιορίσει τη συμμετοχή στο πρόγραμμα σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες μόνο σε κράτη μέλη ή σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε συγκεκριμένες συνδεδεμένες ή άλλες τρίτες χώρες. Επιπλέον, το πρόγραμμα εργασίας ενδέχεται να εξαιρεί τη συμμετοχή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες χώρες, οι οποίες βρίσκονται υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών.

Οποιοσδήποτε περιορισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται πάντα σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται από την ενωσιακή νομοθεσία και να σέβεται τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η ΕΕ δυνάμει διεθνών συμφωνιών. Περιορισμοί θα πρέπει να επιβάλλονται μόνο σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις ώστε τα προγράμματα να παραμένουν κατά κανόνα ανοικτά.

Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η ΕΕ και κράτη μέλη της εναρμονίζουν την προσέγγισή τους όσον αφορά την επιδίωξη της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ σε ορισμένους τομείς έρευνας και καινοτομίας μέσω της προσαρμογής της διεθνούς συνεργασίας τους στα συγκεκριμένα συμφέροντα πολιτικής, η Επιτροπή προτείνει τη διαβούλευση με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των κατάλληλων φόρουμ.

Παράλληλα, ως προληπτικά μέτρα, η Επιτροπή προτείνει την κατάλληλη αξιοποίηση των διατάξεων του κανονισμού για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» ώστε να μετριαστούν περαιτέρω οι κίνδυνοι για τα συμφέροντα της ΕΕ, όπως λ.χ. οι διατάξεις που αφορούν την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες (άρθρο 39 παράγραφος 6), τη μεταβίβαση της κυριότητας αποτελεσμάτων (άρθρο 40 παράγραφος 4) ή τις συμφωνίες ασφάλειας με τρίτες χώρες (άρθρο 20 παράγραφος 1).

Επιπλέον, η Επιτροπή προτίθεται να παρουσιάσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την αντιμετώπιση ξένων παρεμβάσεων που στοχεύουν ερευνητικούς οργανισμούς και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ΕΕ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα αποσκοπούν στη διασφάλιση των θεμελιωδών αξιών μέσω της διαφύλαξης της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της ακεραιότητας και της θεσμικής αυτονομίας, καθώς και στην προστασία σπουδαστών, ερευνητών, φορέων καινοτομίας και βασικών αποτελεσμάτων της έρευνας από καταναγκαστικούς, συγκεκαλυμμένους, δόλιους ή διαφθείροντες ξένους παράγοντες.

¹⁹ Όπως καθορίζεται στην επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής, η ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ περιλαμβάνει τα εξής: i) ανθεκτικότητα και ανταγωνιστικότητα για την ενίσχυση της οικονομίας της ΕΕ· ii) βιωσιμότητα και δικαιοσύνη, που αντικατοπτρίζουν την ανάγκη για υπεύθυνη και δίκαιη ενωσιακή δράση· και iii) δυναμισμό και συνεργασία βάσει κανόνων με σκοπό να καταστεί σαφές ότι η ΕΕ προτιμά τη διεθνή συνεργασία και τον διάλογο, αλλά, ταυτόχρονα, είναι διατεθειμένη να καταπολεμήσει τις αθέμιτες πρακτικές και να χρησιμοποιήσει αυτόνομα εργαλεία για την επιδίωξη των συμφερόντων της, όταν χρειάζεται.

²⁰ Η ευρωπαϊκή ασφάλεια περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την προστασία της ΕΕ έναντι εξωτερικών και εσωτερικών απειλών και καλύπτει λ.χ. την προστασία και την ανθεκτικότητα υποδομών ζωτικής σημασίας έναντι συστημικών κινδύνων και υβριδικών απειλών, όπως οι υποδομές ενέργειας, τα δεδομένα και τα δίκτυα, περιλαμβανομένης της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος και των κυβερνητικών δορυφορικών επικοινωνιών.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα προτείνει κώδικα ορθής πρακτικής για την έξυπνη χρήση της διανοητικής ιδιοκτησίας²¹, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τη διανοητική ιδιοκτησία²². Στόχος θα είναι η ευαισθητοποίηση πανεπιστημίων, ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων σχετικά με τη σημασία της διαχείρισης της γνώσης και της διανοητικής ιδιοκτησίας στο διεθνές περιβάλλον.

Τέλος, για να διασφαλίζεται ότι η ΕΕ μπορεί να αντιδρά σε παγκόσμιες κρίσεις με τρόπο ανεξάρτητο και προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος εξάρτησης από τρίτες χώρες στον τομέα της πολιτικής ασφάλειας, η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει τη βιομηχανία πολιτικής προστασίας της μέσω μιας φιλόδοξης και βασισμένης στις ικανότητες προσέγγισης στην έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της ασφάλειας.

Η ΕΕ θα πρέπει:

- να επιδιώκει συμφωνίες σε στοχευμένους διμερείς χάρτες πορείας, κατά προτεραιότητα με τρίτες χώρες εταίρους που διαθέτουν ισχυρή βάση έρευνας και καινοτομίας, μέσω της σύστασης κοινών επιτροπών για την υλοποίηση των συνθηκών πλαισίου και με στόχο την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού και την προαγωγή κοινών αξιών.

Η Επιτροπή:

- εντός του 2021 θα αναπτύξει και θα προωθήσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την αντιμετώπιση ξένων παρεμβάσεων που στοχεύουν ερευνητικούς οργανισμούς και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ΕΕ και
- έως τα τέλη του 2022 θα παρουσιάσει έναν κώδικα ορθής πρακτικής για την έξυπνη

4. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ

Η πανδημία COVID-19 δίδαξε στον κόσμο ένα σημαντικό μάθημα το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί εξίσου στην περίπτωση της κλιματικής αλλαγής, της κρίσης βιοποικιλότητας και άλλων παγκόσμιων προκλήσεων: ανέδειξε ανισότητες στην τρωτότητα των χωρών, κατέδειξε την αδυναμία περιορισμού εντός των εθνικών συνόρων και φανέρωσε τόσο την ανάγκη όσο και το ανεκμετάλλετο δυναμικό για συνεργασία υπέρ του κοινού καλού. Επιπλέον, η οικονομική κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για «καλύτερη ανοικοδόμηση» με έμφαση στη βιωσιμότητα στο πλαίσιο της πράσινης ανάκαμψης.

Συνεπώς, η ΕΕ θα πρέπει, αξιοποιώντας τους κανόνες και τη βασισμένη σε αξίες συνεργασία που προτείνει, να επιδιώκει την περαιτέρω προσέγγιση των χωρών όλου του κόσμου με στόχο τη δημιουργία πολυμερών εταιρικών σχέσεων έρευνας και καινοτομίας που θα επικεντρώνονται στην εξεύρεση λύσεων σε παγκόσμιες προκλήσεις όπως η κλιματική

²¹ Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία [COM(2020) 628 final].

²² Πλήρης αξιοποίηση του ενωσιακού δυναμικού καινοτομίας — Σχέδιο δράσης για τη διανοητική ιδιοκτησία με σκοπό τη στήριξη της ανάκαμψης και της ανθεκτικότητας της ΕΕ [COM(2020) 760 final].

αλλαγή, η κρίση βιοποικιλότητας, η ρύπανση, η εξάντληση πόρων ή οι λοιμώδεις νόσοι, μεταξύ άλλων και σε καταστάσεις κρίσης²³, και να διευκολύνει την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Οι πολυμερείς εταιρικές σχέσεις έρευνας και καινοτομίας θα πρέπει να αντλήσουν έμπνευση από επιτυχή πρότυπα όπως η Διατλαντική Συμμαχία Ωκεανογραφικής Έρευνας²⁴. Η συμμαχία είναι αποτέλεσμα προσπαθειών ερευνητικής διπλωματίας, στις οποίες συμμετείχαν επιστήμονες, αρμόδιοι χάραξης πολιτικής και ενδιαφερόμενα μέρη από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα με στόχο τη βελτίωση της κατανόησης και της διαχείρισης του Ατλαντικού Ωκεανού. Είτε μέσω της αξιοποίησης υφιστάμενων προσπαθειών είτε μέσω νέων πρωτοβουλιών, οι πολυμερείς εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να λαμβάνουν διαφορετικές μορφές αναλόγως με την επικέντρωση και τους στόχους τους. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν από άτυπες ρυθμίσεις μεταξύ εταίρων για τον συντονισμό των ανεξάρτητων επενδύσεών τους σε βασικούς τομείς έως εταιρικές σχέσεις που προβλέπουν συγκέντρωση πόρων σε κοινές πρωτοβουλίες.

4.1. Καθοδήγηση των παγκόσμιων προσπαθειών προς μια δίκαιη πράσινη μετάβαση

Ως παγκόσμιος ηγέτης που έχει αναλάβει τη δέσμευση να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη περιφέρεια στον κόσμο έως το 2050, η ΕΕ θα συνεχίσει να καθοδηγεί τις διεθνείς προσπάθειες και να αντιμετωπίζει τις περιβαλλοντικές προκλήσεις από κοινού με τους διεθνείς εταίρους της, και ιδιαίτερα με τις σημαντικότερες οικονομίες του κόσμου και τις χώρες με τις υψηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Η διεθνής συνεργασία στην επιστήμη στον τομέα του κλίματος και του περιβάλλοντος είναι πολύ σημαντική για την υποστήριξη τεκμηριωμένων πολιτικών που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση και την προσαρμογή σε κλιματικές κρίσεις και κρίσεις βιοποικιλότητας. Επιπλέον, θα πρέπει να επικεντρώνεται στην ανάπτυξη καθαρής τεχνολογίας σύμφωνα με τη Συμφωνία του Παρισιού και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, σεβόμενη την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης». Ως συμβολή στην επίτευξη των εν λόγω στόχων, οι βασικοί στρατηγικοί προσανατολισμοί του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» περιλαμβάνουν την κλιματική δράση και την μείωση των εκπομπών, την καταπολέμηση της κλιματικής υποβάθμισης, την αντιμετώπιση της ρύπανσης, την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και τη δίκαιη μετάβαση. Η επιδίωξή τους θα πραγματοποιηθεί μέσω ειδικών ερευνητικών θεμάτων και εταιρικών σχέσεων ανοικτών στη συμμετοχή τρίτων χωρών.

Επιπλέον, για να διασφαλιστεί ο ηγετικός της ρόλος στην πράσινη τεχνολογία, η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει στρατηγικές εταιρικές σχέσεις με τεχνολογικούς ηγέτες και να συνεργαστεί στο πλαίσιο παγκόσμιων φόρουμ ενώ παράλληλα θα υποστηρίζει την υιοθέτηση των οικολογικών προτύπων της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω διαφόρων έργων και φορέων, όπως αναφέρεται κατωτέρω.

²³ Ανθρωπιστική δράση της ΕΕ: νέες προκλήσεις, ίδιες αρχές [COM(2021) 110 final].

²⁴ <https://allatlanticocean.org>.

Διατλαντική Συμμαχία Ωκεανογραφικής Έρευνας. Για να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία στη θαλάσσια έρευνα και καινοτομία και για να συμβάλει ενεργά σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες όπως η Δεκαετία ωκεανολογίας για βιώσιμη ανάπτυξη 2021-2030 των Ηνωμένων Εθνών, η Επιτροπή θα αυξήσει τη στήριξη της ΕΕ στη Διατλαντική Συμμαχία Ωκεανογραφικής Έρευνας. Παράλληλα, τα επιστημονικά θέματα σχετικά με την Αρκτική παραμένουν στις προτεραιότητες της ΕΕ ως παράδειγμα ανάληψης παγκόσμιου ηγετικού ρόλου.

Αποστολή καινοτομίας²⁵. Πρόκειται για μια παγκόσμια πρωτοβουλία 24 χωρών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες εργάζονται για την επιτάχυνση της καινοτομίας για την καθαρή ενέργεια, αναλαμβάνοντας, με αυτόν τον τρόπο, ηγετικό ρόλο στην κλιματική φιλοδοξία της COP26. Η Επιτροπή προτείνει να ενισχυθεί η δέσμευση της ΕΕ στην Αποστολή καινοτομίας μέσω της διεύρυνσης της συνεργασίας σε νέους εταίρους, της εναρμόνισης των ερευνητικών θεματολογίων, της αξιοποίησης ισχυρών σημείων, όπως η στρατηγική για το υδρογόνο²⁶, και της βελτίωσης της σύνδεσης μεταξύ σχετικών συμπράξεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Υπό αυτό το πρίσμα, η ΕΕ ηγείται, από κοινού με την Αυστραλία, τη Χιλή, τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, της οριοθέτησης του πεδίου εφαρμογής της «Αποστολής υδρογόνου», η οποία αναμένεται να δρομολογηθεί κατά τη διάσκεψη «Αποστολή καινοτομίας 2.0» τον Ιούνιο του 2021.

Ομάδα «Γεωσκόπηση» (GEO). Το 2021, η Επιτροπή είναι η επικεφαλής συμπροεδρεύουσα του εν λόγω παγκόσμιου δικτύου στον τομέα της γεωσκόπησης. Η GEO έχει τη δυνατότητα να συνδέει κρατικούς και ακαδημαϊκούς φορείς, παρόχους δεδομένων, επιχειρήσεις, μηχανικούς και πολίτες με στόχο τη δημιουργία καινοτόμων λύσεων με βάση τη γεωσκόπηση σε παγκόσμιες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και υγειονομικές προκλήσεις.

Διεθνές φόρουμ βιοοικονομίας. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη βιοοικονομία, η Επιτροπή θα προωθήσει μια κοινωνία περισσότερο καινοτόμο και ανταγωνιστική, με αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων, που συμβιβάζει την επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια με τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων πόρων για βιομηχανικούς σκοπούς, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ «Από το από το αγρόκτημα στο πιάτο»²⁷, η Επιτροπή θα προωθήσει τη συνεργασία σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά τη γεωργική έρευνα σε τομείς προτεραιότητας, όπως η υγεία του εδάφους²⁸ και τα συστήματα τροφίμων²⁹, και θα αξιολογήσει τη σκοπιμότητα μιας διεθνούς πλατφόρμας για την επιστήμη των συστημάτων τροφίμων ενόψει της διάσκεψης κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τα συστήματα τροφίμων το 2021.

²⁵ Η Αποστολή καινοτομίας (<http://mission-innovation.net/>) αποτελεί παγκόσμια πρωτοβουλία η οποία ανακοινώθηκε το 2015 στο πλαίσιο της COP21 και αποσκοπεί στην επιτάχυνση της καινοτομίας για καθαρή ενέργεια. Την προεδρία της διοικούσας επιτροπής της κατέχει σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση.

²⁶ <http://mission-innovation.net/our-work/innovation-challenges/renewable-and-clean-hydrogen/>.

²⁷ https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en.

²⁸ Με τη σύσταση και την υποστήριξη των Διεθνών Κοινοπραξιών Έρευνας (ΔΚΕ) και τη συμμετοχή της Επιτροπής στην Παγκόσμια Συμμαχία Έρευνας για τα Γεωργικά Αέρια του Θερμοκηπίου.

²⁹ Food 2030: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/bioeconomy/food-systems/food-2030_en.

Η ΕΕ υποστηρίζει τόσο τη **Διακυβερνητική επιτροπή για την αλλαγή του κλίματος (IPCC)** όσο και τη **Διακυβερνητική πλατφόρμα επιστήμης-πολιτικής για τη βιοποικιλότητα και τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων (IPBES)**. Στο πλαίσιο της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (COP26), η Επιτροπή προτίθεται να παρουσιάσει το έργο της ΕΕ για την υποστήριξη της επιστήμης για το κλίμα και να επισημάνει τον ρόλο της ΕΕ ως βασικού καταλύτη της μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα και ανθεκτικότητα. Η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει συνέργειες μεταξύ της IPCC και της IPBES, δεδομένης της αλληλεξάρτησης μεταξύ της κλιματικής αλλαγής και των κρίσεων βιοποικιλότητας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα προωθήσει το έργο της **Διεθνούς Επιτροπής Φυσικών Πόρων (IRP)**, στην οποία συμπροεδρεύει. Η εν λόγω επιτροπή παρέχει συμβουλές σχετικά με την αποδοτική χρήση των πόρων και την κυκλική οικονομία, οι οποίες είναι πολύ σημαντικές στο πλαίσιο του νέου σχεδίου δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία (CEAP), με στόχο την επιχειρησιακή λειτουργία της Παγκόσμιας Συμμαχίας για την Κυκλική Οικονομία και την Αποδοτική Χρήση των Πόρων³⁰ (GACERE) και την τροφοδότηση των εργασιών της G7 και της G20.

Το **νέο ευρωπαϊκό Μπάουχαους**³¹ φιλοδοξεί να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία³² μια πολιτιστική, ανθρωποκεντρική, θετική και απτή εμπειρία χωρίς αποκλεισμούς και να επιταχύνει τον βιώσιμο οικολογικό προσανατολισμό του δομημένου περιβάλλοντος. Θα αντιμετωπίζει σε τοπικό επίπεδο τις πλέον πιεστικές προκλήσεις τόσο σε ενωσιακό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

³⁰ https://ec.europa.eu/environment/international_issues/gacere.html.

³¹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_el.

³² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-EL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52019DC0640>.

Η ΕΕ θα πρέπει:

- να ενισχύσει περαιτέρω τη διεθνή συνεργασία στη θαλάσσια έρευνα και καινοτομία μέσω της πολυμερούς Διατλαντικής Συμμαχίας Ωκεανογραφικής Έρευνας, με τρόπο που αξιοποιεί τις επιτυχίες της, συγκεντρώνει τα αποτελέσματά της και ενισχύει τη διάστασή της από τον Βόρειο έως τον Νότιο Πόλο·
- να χρησιμοποιήσει την ηγετική της θέση στη διακυβέρνηση της Αποστολής καινοτομίας προκειμένου να ενισχύσει την πολυμερή συμμαχία με επίκεντρο διεθνείς δράσεις καινοτομίας που αφορούν επαναστατικές τεχνολογίες ενέργειας, καθώς και πρωτοβουλίες που προβάλλουν την παγκόσμια ηγετική θέση της όσον αφορά τις κλιματικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Η Επιτροπή:

- θα υποστηρίζει την πολυμερή συνεργασία για μια πολιτική έρευνας και καινοτομίας με στόχο δίκαια, υγιή και φιλικά προς το περιβάλλον συστήματα τροφίμων, κυρίως μέσω του Διεθνούς φόρουμ βιοοικονομίας, των Διεθνών Κοινοπραξιών Έρευνας και της Παγκόσμιας Συμμαχίας Έρευνας για τα Γεωργικά Αέρια του Θερμοκηπίου· και
- εντός του 2022 θα δημιουργήσει, μέσω της πρωτοβουλίας Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, μια διεθνή πλατφόρμα διαχείρισης της γνώσης, η οποία θα διαδίδει πληροφορίες σχετικά με πρότυπα, οδηγίες και ευκαιρίες χρηματοδότησης και θα χρησιμεύει τόσο ως αποθετήριο ιδεών όσο και για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών ενώ παράλληλα θα συμμετέχει στη διαχείριση κοινοτήτων.

4.2. Προώθηση της ψηφιακής μετάβασης

Η Ψηφιακή Πυξίδα 2030³³ θα κατευθύνει τις προσπάθειες της ΕΕ για την προώθηση μιας παγκόσμιας προσέγγισης όσον αφορά τις βασικές τεχνολογικές και κανονιστικές εξελίξεις, μεταξύ άλλων, στον τομέα της διεθνούς συνδεσιμότητας και των διεθνών προτύπων. Η ΕΕ θα πρέπει να προωθεί μια διεθνή προσέγγιση όσον αφορά τις ροές αξιόπιστων δεδομένων ενώ παράλληλα προάγει το μοντέλο της για ασφαλές, ανοικτό και ανθεκτικό παγκόσμιο διαδίκτυο και επιδιώκει φιλόδοξους στόχους σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά. Η συνεργασία για την έρευνα και την καινοτομία είναι ένα μέσο για την προώθηση ψηφιακών εταιρικών σχέσεων με περιοχές από όλον τον κόσμο. Οι διεθνείς ψηφιακές εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να καταλήγουν σε καλύτερες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις της ΕΕ, σε αύξηση του ψηφιακού εμπορίου μέσω ασφαλών δικτύων, σε σεβασμό των ενωσιακών προτύπων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών, καθώς και σε ένα διεθνές περιβάλλον που υποστηρίζει τον ανθρωποκεντρικό ψηφιακό μετασχηματισμό.

Θα προωθηθούν διεθνείς ψηφιακές συμπράξεις σχετικές με τα ακόλουθα θέματα: i) ανθρωποκεντρική πολιτική και κανονιστικές ρυθμίσεις· ii) προσαρμοσμένες και βελτιωμένες

³³ Ψηφιακή Πυξίδα 2030: η ευρωπαϊκή οδός για την ψηφιακή δεκαετία [COM(2021) 118 final].

λύσεις για την ψηφιακή συνδεσιμότητα· iii) ενισχυμένες συμπράξεις καινοτομίας με οικοσυστήματα ψηφιακής έρευνας και καινοτομίας· iv) ενισχυμένη επικέντρωση και εταιρικές σχέσεις έρευνας σε βασικές τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών, το διαδίκτυο των πραγμάτων, τα μαζικά δεδομένα, τα διαστημικά δεδομένα και οι εφαρμογές ψηφιακών τεχνολογιών για την πράσινη μετάβαση, την υγεία και την εκπαίδευση. Για παράδειγμα:

— μια κοινή ειδική ομάδα για την τεχνητή νοημοσύνη με την Ινδία, με στόχο την εξεύρεση κοινού εδάφους για συνεργασία σε ειδικές περιπτώσεις χρήσης και σε θέματα όπως η έρευνα και ανάπτυξη για δεοντολογική τεχνητή νοημοσύνη και τυποποίηση,

— στήριξη για την εγκατάσταση ευρυζωνικών δικτύων στα Δυτικά Βαλκάνια και στις χώρες της Ανατολικής Γειτονίας, καθώς και για έργα ψηφιακής συνδεσιμότητας με χώρες της Ευρωπαϊκής Γειτονίας, της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής, της Ινδίας και του ASEAN με στόχο, μεταξύ άλλων, την υποστήριξη της συγκέντρωσης των προσπαθειών έρευνας και καινοτομίας,

— στήριξη της δρομολόγησης της συνιστώσας συνδεσιμότητας της Ψηφιακής Συμμαχίας με τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, μέσω της αξιοποίησης του καλωδίου οπτικών ινών που συνδέει απευθείας τη Νότια Αμερική με την Ευρώπη (καλώδιο BELLA).

Ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην έρευνα και την καινοτομία για την ψηφιακή μετάβαση. Θα συνδεθεί με στρατηγικές πρωτοβουλίες προκειμένου να ενισχύσει την εμπειρογνώσια της ΕΕ σε πολλούς ψηφιακούς στρατηγικούς τομείς.

Οι διεθνείς ψηφιακές εταιρικές σχέσεις³⁴ θα προσφέρουν την ευκαιρία διεξαγωγής κοινών ερευνητικών δραστηριοτήτων, μεταξύ άλλων μέσω κοινών επιχειρήσεων σε βιομηχανικά θέματα, οι οποίες θα υποστηρίζουν την ηγετική θέση της ΕΕ σε εξελισσόμενες τεχνολογίες όπως το 6G ή η χρήση ψηφιακής τεχνολογίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των περιβαλλοντικών προκλήσεων.

Οι διεθνείς ψηφιακές εταιρικές σχέσεις στην έρευνα και την καινοτομία θα προωθούνται επίσης μέσω του Ψηφιακού Κόμβου για την Ανάπτυξη (Digital 4 Development Hub³⁵ - D4D Hub), της παγκόσμιας πολυμερούς πλατφόρμας της ΕΕ για την υποστήριξη του ανθρωποκεντρικού ψηφιακού μετασχηματισμού. Ο D4D Hub συγκεντρώνει πληθώρα ψηφιακών πρωτοβουλιών και προωθεί τον συνδυασμό πόρων από την ΕΕ, τα κράτη μέλη και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη» για συντονισμένο αντίκτυπο. Ο D4D Hub θα σχηματίσει περιφερειακά παρατήματα στην Αφρική, την Ασία, τη Λατινική Αμερική και Καραϊβική, καθώς και στην Ανατολική Γειτονία της ΕΕ και θα περιλαμβάνει όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη από τις αντίστοιχες περιφέρειες.

³⁴ https://ec.europa.eu/international-partnerships/topics/digital-partnerships_en.

³⁵ https://ec.europa.eu/international-partnerships/news/team-europe-digital4development-hub-launched-help-shape-fair-digital-future-across-globe_en.

Η ΕΕ θα πρέπει:

- να ενισχύει τις κοινές ερευνητικές δραστηριότητες, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων σε βιομηχανικά θέματα, με στόχο την υποστήριξη της ηγετικής θέσης της ΕΕ σε εξελισσόμενες τεχνολογίες όπως το 6G ή η χρήση ψηφιακής τεχνολογίας για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των περιβαλλοντικών προκλήσεων·
- να οικοδομεί διεθνείς ψηφιακές εταιρικές σχέσεις που να αντιστοιχούν στους τέσσερις πυλώνες της Ψηφιακής Πυξίδας 2030.

4.3. Ενίσχυση της συνεργασίας για την παγκόσμια υγεία

Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε ότι η ΕΕ και ο κόσμος πρέπει να ενισχύσουν σημαντικά την ετοιμότητα και την κοινωνικοοικονομική ανθεκτικότητά τους σε υγειονομικούς και άλλους κλυδωνισμούς. Στις χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος, καθώς και σε περιβάλλοντα συγκρούσεων, η πανδημία ανέδειξε περαιτέρω την ανάγκη ενίσχυσης του υγειονομικού συστήματος και υπενθύμισε την ανάγκη για μια παγκόσμια προσέγγιση στην υγειονομική ασφάλεια. Η ΕΕ αξιοποίησε τις ισχυρές διεθνείς εταιρικές σχέσεις της για να επιταχύνει τις προσπάθειες καταπολέμησης του ιού, μέσω της δρομολόγησης της παγκόσμιας αντίδρασης στον κορονοϊό, για την οποία αναλήφθηκαν δεσμεύσεις σχεδόν 16 δισ. EUR παγκοσμίως, της ανάπτυξης της πλατφόρμας δεδομένων COVID-19³⁶ και της δημοσίευσης του μανιφέστου σχετικά με την έρευνα για τη νόσο COVID-19. Από κοινού με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και τους διεθνείς εταίρους της, η ΕΕ διαδραμάτισε επίσης ηγετικό ρόλο στη θέσπιση του επιταχυντή πρόσβασης στα εργαλεία κατά της COVID-19 (ACT-A)³⁷, καθώς και στον μηχανισμό COVAX³⁸. Αυτές οι δύο πρωτοβουλίες αποσκοπούν να ηγηθούν στην ανάπτυξη και την ισότιμη κατανομή ασφαλών και αποτελεσματικών μέσων διάγνωσης, θεραπειών και εμβολίων κατά της COVID-19. Επιπλέον, η φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη³⁹ αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω τον ρόλο της ΕΕ ως ηγέτη στην έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο, κάτι που μπορεί να ωφελήσει ασθενείς σε όλο τον κόσμο.

Αξιοποιώντας την επιτυχία αυτή και ενισχύοντας τον ηγετικό της ρόλο, και από κοινού με την Ιταλία που ασκεί την προεδρία της G20 το 2021, η Επιτροπή διοργανώνει παγκόσμια διάσκεψη κορυφής για την υγεία με στόχο να αποτιμηθεί η παγκόσμια ανταπόκριση στην πανδημία COVID-19, μεταξύ άλλων και η ACT-A, ώστε να βελτιωθεί η υφιστάμενη και η ενδεχόμενη μελλοντική ετοιμότητα και αντίδραση σε πανδημίες. Επιπλέον, θα θέσει ως στόχο τη θέσπιση και έγκριση ενός συνόλου αρχών για την προώθηση της πολυμερούς συνεργασίας και της κοινής δράσης για την πρόληψη μελλοντικών παγκόσμιων υγειονομικών

³⁶ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/digital-response-covid-19/news/european-covid-19-data-platform>.

³⁷ <https://www.who.int/initiatives/act-accelerator>

³⁸ <https://www.who.int/initiatives/act-accelerator/covax>

³⁹ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/human-use/docs/pharma-strategy_report_en.pdf

κρίσεων, καθώς και για μια κοινή δέσμευση για την οικοδόμηση ενός πιο υγιούς, ασφαλούς, δίκαιου και βιώσιμου κόσμου.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να προάγει τη συνεργασία δοκιμαστικών ευρωπαϊκών πλατφορμών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ με τις συμπράξεις ACT-A, κυρίως για τη διασφάλιση της ταχείας ανταλλαγής κλινικών στοιχείων για την αξιολόγηση υποψηφίων προς θεραπευτικές αγωγές και εμβολιασμό. Αυτό θα βελτιώσει την ετοιμότητα στην αντιμετώπιση νέων μεταλλάξεων του ιού και θα βοηθήσει στην ταχεία παραγωγή αποτελεσματικών εμβολίων και θεραπευτικών αγωγών, σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια κατά της νόσου COVID-19⁴⁰ και τη στρατηγική της ΕΕ για τις θεραπευτικές αγωγές κατά της νόσου COVID-19⁴¹.

Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, η Επιτροπή θα ενισχύσει τις δεσμεύσεις της για τη βελτίωση των συστημάτων υγείας, για την παγκόσμια υγειονομική ασφάλεια και την αύξηση της πρόσβασης σε φάρμακα και προϊόντα υγειονομικής φροντίδας, κυρίως μέσω της έρευνας, της καινοτομίας, της οικοδόμησης ικανοτήτων και της στήριξης της τοπικής παραγωγής, με τις ψηφιακές καινοτομίες να βρίσκονται στον πυρήνα της στρατηγικής. Η Επιτροπή θα εστιάσει τις προσπάθειές της στην έρευνα και καινοτομία νόσων και θεμάτων υψηλής επιβάρυνσης, όπως οι μεταδοτικές και μη μεταδοτικές ασθένειες ή η υγεία της μητέρας και του παιδιού.

Η Επιτροπή θα αξιοποιήσει παγκόσμιες συμμαχίες υγείας που έχουν ήδη δρομολογηθεί, ή στις οποίες προσχώρησε τα τελευταία χρόνια, σε βασικούς τομείς όπως οι σπάνιες ασθένειες⁴², οι χρόνιες μη μεταδοτικές ασθένειες⁴³, η αντιμικροβιακή αντοχή⁴⁴ και η εξατομικευμένη ιατρική⁴⁵. Επιπλέον, έχει προτείνει να υποστηρίξει τη Σύμπραξη Ευρωπαϊκών και Αναπτυσσόμενων Χωρών για τις Κλινικές Δοκιμές (EDCTP), η οποία αποσκοπεί στη μείωση της ατομικής, κοινωνικής και οικονομικής επιβάρυνσης λοιμωδών νόσων που σχετίζονται με τη φτώχεια στην υποσαχάρια Αφρική, θα υποστηρίξει την έρευνα σε σημαντικές εξάρσεις λοιμωδών νόσων⁴⁶, καθώς και την ανάπτυξη και πρόσβαση σε εμβόλια κατά αναδυόμενων λοιμωδών νόσων⁴⁷.

Επιπλέον, η Επιτροπή, από κοινού με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, συμμετέχει ενεργά στις πρωτοβουλίες που παρέχουν στρατηγικούς προσανατολισμούς και συστάσεις για την ενθάρρυνση των ανταλλαγών και της συνεργασίας μεταξύ των παγκόσμιων ρυθμιστικών αρχών που είναι αρμόδιες για τα αποτελέσματα της φαρμακευτικής έρευνας⁴⁸.

⁴⁰ COM(2020) 245 final.

⁴¹ COM(2021) 355 final.

⁴² Διεθνής κοινοπραξία για την έρευνα σπάνιων ασθενειών: <https://irdirc.org/about-us/vision-goals/>

⁴³ Παγκόσμια συμμαχία για τις χρόνιες ασθένειες: <https://www.gacd.org/>

⁴⁴ Κοινή πρωτοβουλία προγραμματισμού για τη μικροβιακή αντοχή — Μία υγεία σύμπραξη για την αντιμικροβιακή αντοχή: <https://www.jpiaamr.eu/>

⁴⁵ Διεθνής κοινοπραξία για την εξατομικευμένη ιατρική: <https://www.icpermed.eu/>

⁴⁶ Παγκόσμια ερευνητική συνεργασία για την ετοιμότητα αντιμετώπισης λοιμωδών νόσων: <https://www.glopid-r.org/>

⁴⁷ Συνασπισμός για καινοτομίες επιδημιολογικής ετοιμότητας: <https://cepi.net/>

⁴⁸ Διεθνής συνασπισμός ρυθμιστικών αρχών φαρμάκων: <http://icmra.info/>

Οι εν λόγω διεθνείς εταιρικές σχέσεις θα ενισχυθούν, με τη συμμετοχή, όπως κρίνεται απαραίτητο, του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και άλλων παγκόσμιων φορέων του τομέα της υγείας.

Η Επιτροπή:

- θα συμβάλει στην μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ατζέντα για την υγειονομική ασφάλεια, την ετοιμότητα και την ενίσχυση του συστήματος υγείας·
- θα προωθήσει τη συνεργασία δοκιμαστικών ευρωπαϊκών πλατφορμών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ με τις συμπράξεις του επιταχυντή πρόσβασης στα εργαλεία κατά της COVID-19 (ACT-A) και θα επιδιώξει τους στόχους του ACT-A βελτιώνοντας την πρόσβαση σε φάρμακα και προϊόντα υγειονομικής φροντίδας, κυρίως μέσω της έρευνας, της καινοτομίας, της ανάπτυξης και προώθησης των ψηφιακών εργαλείων υγείας, καθώς και της αύξησης της τοπικής ικανότητας παραγωγής στις χώρες εταίρους· και
- θα υποστηρίξει τη σύσταση κοινής επιχείρησης για την παγκόσμια υγεία στο πλαίσιο της Σύμπραξης Ευρωπαϊκών και Αναπτυσσόμενων Χωρών για τις Κλινικές Δοκιμές,

4.4 Προώθηση της καινοτομίας

Χάρη στη συνεχή αύξηση της ψηφιακής συνδεσιμότητας και του ψηφιακού γραμματισμού, φορείς καινοτομίας σε επίπεδο βάσης εμφανίζονται παντού στον κόσμο, από τις μεγάλες πόλεις έως τις απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές. Αλληλεπιδρούν, ανταλλάσσουν γνώσεις και μαζί δημιουργούν λύσεις σε όλους τους τομείς, με στόχο την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων. Για την ενίσχυση και αξιοποίηση αυτού του τεράστιου δυναμικού, και για την υποστήριξη της στρατηγικής της ΕΕ για τη συνδεσιμότητα⁴⁹, η ΕΕ θα πρέπει να θεσπίσει αμοιβαία επωφελείς εταιρικές σχέσεις καινοτομίας που θα αποτελούνται από δίκτυα εκκολαπτηρίων και επιταχυντών επιχειρήσεων, με χώρες και περιφέρειες που προσφέρουν αμοιβαία ανοικτό περιβάλλον στην επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις. Μεταξύ άλλων, θα πρέπει να προωθήσουν τη δημιουργία προγραμμάτων ομαλής προσγείωσης⁵⁰ και συνεργασιών μεταξύ νεοφυών επιχειρήσεων της ΕΕ και τρίτων χωρών, συμπληρώνοντας, έτσι, τη διεθνή διάσταση των Ευρωπαϊκών Συμπράξεων Συνεργατικών Σχηματισμών⁵¹, των πρωτοβουλιών για τις Ευρωπαϊκές Νεοφυείς Επιχειρήσεις⁵² και του δικτύου των Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας της ΕΕ. Λειτουργώντας συμπληρωματικά προς τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie, οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις θα προωθήσουν την αμφίδρομη

⁴⁹ JOIN(2018) 31 final.

⁵⁰ Η ομαλή προσγείωση είναι ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα που βοηθά νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις να εξερευνήσουν ένα νέο οικοσύστημα.

⁵¹ <https://clustercollaboration.eu/find-partners/beyond-europe>.

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/startup-europe/>

κινητικότητα των φορέων καινοτομίας. Οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις λειτουργούν ήδη στην Ινδία και την Αφρική ενώ η Επιτροπή προτείνει την επέκτασή τους και σε άλλες περιοχές.

Προκειμένου να ενθαρρύνουν περισσότερο τους ευρωπαϊκούς φορείς καινοτομίας να αξιοποιήσουν το παγκόσμιο οικοσύστημα καινοτομίας, οι υπηρεσίες επιτάχυνσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ) θα προσφέρουν στις ευρωπαϊκές νεοφυείς και επεκτεινόμενες επιχειρήσεις που υποστηρίζουν, την ευκαιρία να συμμετέχουν σε διεθνείς εμπορικές εκθέσεις. Παράλληλα, και με στόχο την ενίσχυση της ελκυστικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της ΕΕ, φορείς καινοτομίας από υπερπόντιες χώρες που επιθυμούν να συστήσουν νεοφυείς επιχειρήσεις στην ΕΕ θα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για στήριξη από το ΕΣΚ. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΚΤ) θα δρομολογήσει, σε στοχευμένες τρίτες χώρες, συντονισμένες δράσεις για τις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας τους.

5. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η ΕΕ θα πρέπει να συνεργάζεται με τρίτες χώρες στο πλαίσιο μιας διαφοροποιημένης και προσαρμοσμένης προσέγγισης, με βάση τα επίπεδα αμοιβαιότητας, τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των κοινών αξιών. Η ΕΕ θα πρέπει να παραμείνει ισχυρός και ανοικτός εταίρος ενώ παράλληλα θα καταβάλλει προσπάθειες, μέσω καλά στοχευμένων συνεργασιών, προκειμένου να ενισχύσει την εμπειρογνώσια της σε βασικούς αναδυόμενους τομείς. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να συμμετάσχει στον από κοινού σχεδιασμό πρωτοβουλιών για τη στήριξη των χωρών που επιθυμούν να αναβαθμίσουν τα οικοσυστήματα έρευνας και καινοτομίας τους.

5.1. Ενίσχυση της συνεργασίας με βιομηχανικές τρίτες χώρες και αναδυόμενες οικονομίες

Παρόλο που μεγάλο μέρος της συνεργασίας με συγκεκριμένες χώρες πραγματοποιείται στο πλαίσιο πολυμερών παγκόσμιων εταιρικών σχέσεων, η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώκει την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας για να ενισχύσει τη γνώση και να συγκεντρώσει πόρους, ιδιαίτερα σε τομείς ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Ηνωμένες Πολιτείες. Μέσω της συνεργασίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες —με τις οποίες η ΕΕ μοιράζεται υψηλά επίπεδα ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας, καθώς και κοινές αξίες και αρχές— διασφαλίζεται ότι ερευνητές, φορείς καινοτομίας και οι βέλτιστες εγκαταστάσεις συνδυάζονται για την εξεύρεση λύσεων σε παγκόσμιες προκλήσεις. Ειδικότερα, η εκ νέου δέσμευση των Ηνωμένων Πολιτειών στους κλιματικούς στόχους και την ενίσχυση της πολυμέρειας παρέχει ευκαιρία για μια ανανεωμένη σχέση στην έρευνα και την καινοτομία. Η κοινή ανακοίνωση «Ένα νέο θεματολόγιο ΕΕ-ΗΠΑ για την παγκόσμια αλλαγή»⁵³ προβλέπει μια σειρά προτάσεων συνεργασίας με τις ΗΠΑ, και ειδικότερα μια έκκληση για τη δημιουργία συμμαχίας πράσινης τεχνολογίας και τη σύσταση νέου Συμβουλίου Εμπορίου και

⁵³ JOIN(2020) 22 final.

Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ. Με βάση το κείμενο αυτό, η Επιτροπή προτείνει επίσης την ενίσχυση της αμοιβαιότητας στη διμερή συνεργασία, καθώς και την αύξηση του επιπέδου συντονισμού και συνοχής μεταξύ των επενδύσεων της ΕΕ και των ΗΠΑ στην έρευνα και την καινοτομία, αρχής γενομένης με τις κλιματικές, ψηφιακές, ενεργειακές, περιβαλλοντικές και υγειονομικές προκλήσεις.

Επιπλέον, η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώκει την ενίσχυση της συνεργασίας της με σημαντικές δυνάμεις στον τομέα της επιστήμης όπως ο **Καναδάς, η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, η Σιγκαπούρη, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία**, διερευνώντας μεταξύ άλλων, νέες δυνατότητες στενότερης συνεργασίας, μέσω λ.χ. της σύνδεσης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Κίνα. Ως υπερδύναμη έρευνας και καινοτομίας, η Κίνα είναι εταίρος της ΕΕ στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων. Ταυτόχρονα, η θέση της Κίνας ως οικονομικού ανταγωνιστή και συστημικού αντιπάλου της ΕΕ απαιτεί εξισορρόπηση της συνεργασίας στην έρευνα και την καινοτομία. Η ΕΕ δρομολόγησε συζητήσεις με την Κίνα με στόχο την χάραξη κοινού χάρτη πορείας για τη θέσπιση συμφωνημένων συνθηκών πλαισίου και κατευθυντήριων αρχών για τη συνεργασία ώστε να επιτευχθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού και αμοιβαιότητα με ταυτόχρονο σεβασμό των θεμελιωδών αξιών και τήρηση υψηλών προτύπων δεοντολογίας και επιστημονικής ακεραιότητας. Σε αυτή τη βάση, θα προσδιοριστούν οι τομείς έρευνας στους οποίους η συνεργασία θα μπορούσε να είναι αμοιβαία επωφελής, όπως η επιστήμη για το κλίμα και η προστασία της βιοποικιλότητας, η κυκλική οικονομία, η υγεία, τα τρόφιμα, η γεωργία, η υδατοκαλλιέργεια και η παρακολούθηση των ωκεανών. Η επίτευξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού και αμοιβαιότητας θα αποτελέσουν προϋπόθεση για την ανάπτυξη της συνεργασίας με την Κίνα.

Η ΕΕ χρηματοδοτεί δίκτυο γνώσης της ΕΕ για την Κίνα με θέμα την έρευνα και την καινοτομία, στο πλαίσιο του οποίου τα κράτη μέλη και η ΕΕ συζητούν, ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές και συμφωνούν σε μια κοινή προσέγγιση. Ταυτόχρονα, η ΕΕ θα πρέπει να λάβει μέτρα για να αξιοποιήσει το νέο δυναμικό της Κίνας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Θα πρέπει να ενθαρρύνει τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα να διασφαλίζουν μεγαλύτερο βαθμό αμοιβαιότητας και αμοιβαίου οφέλους στη συνεργασία τους με τους Κινέζους ομολόγους τους.

Ινδία. Σύμφωνα με την *Στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ-Ινδίας: Ένας χάρτης πορείας για το 2025*, η συνεργασία με την Ινδία θα επιταχυνθεί με στόχο την από κοινού αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων και τον βιώσιμο εκσυγχρονισμό. Ως προτεραιότητες θα τεθούν η συνεργασία στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, περιλαμβανομένης της ανθεκτικότητας σε υγειονομικές κρίσεις, δράσεις για τη δίκαιη πράσινη μετάβαση της οικονομίας και η επιδίωξη ανθρωποκεντρικής ψηφιοποίησης. Επιπλέον θα εξεταστεί η συνεργασία για την υποστήριξη της εταιρικής σχέσης συνδεσιμότητας μεταξύ ΕΕ-Ινδίας⁵⁴ με επίκεντρο την

⁵⁴ Συνάφθηκε κατά τη σύνοδο των ηγετών ΕΕ-Ινδίας, στις 8 Μαΐου 2021 — <https://www.consilium.europa.eu/media/49516/eu-india-connectivity-partnership-8-may-2.pdf>.

κινητικότητα ερευνητών και φορέων καινοτομίας, καθώς και της στρατηγικής Ινδικού-Ειρηνικού μέσω δράσεων για τη γαλάζια οικονομία, όπως τα θαλάσσια απορρίμματα.

Ρωσία. Η συνεργασία της ΕΕ με τη Ρωσία βασίζεται σε πέντε συμφωνημένες αρχές συνεργασίας που καθορίστηκαν από το Συμβούλιο, και ειδικότερα, στον τομέα έρευνας και της καινοτομίας και στην επιθυμία διατήρησης των επαφών μεταξύ των λαών. Λαμβάνει υπόψη τις προτεραιότητες πολιτικής και τα συμφέροντα της ΕΕ, την ανάγκη για ενίσχυση της αμοιβαιότητας και των ισότιμων όρων ανταγωνισμού, καθώς και τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών.

5.2. Ολοκλήρωση της συνεργασίας με τις χώρες της ΕΖΕΣ, τα Δυτικά Βαλκάνια, την Τουρκία, τις χώρες που καλύπτονται από την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας και το Ηνωμένο Βασίλειο

Η ΕΕ θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προτεραιότητα στους εταίρους της άμεσης γειτονίας της μέσω, μεταξύ άλλων, της σύνδεσης με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

Χώρες της ΕΖΕΣ/του ΕΟΧ. Οι χώρες της ΕΖΕΣ/του ΕΟΧ συμμερίζονται τις αξίες της ΕΕ και συμβάλλουν σημαντικά στο ευρωπαϊκό τοπίο έρευνας και καινοτομίας. Υποστηρίζουν την αριστεία με σημαντικές επενδύσεις σε ερευνητικούς οργανισμούς που κατέχουν υψηλή θέση στην παγκόσμια κατάταξη, συμμετέχουν σε συνεργατικά έργα και, δεδομένου του επιπέδου ολοκλήρωσής τους με την ΕΕ, λαμβάνουν και αποστέλλουν μεγάλο αριθμό ερευνητών και φορέων καινοτομίας από και προς την ΕΕ.

Δυτικά Βαλκάνια και Τουρκία. Η ενίσχυση της σταθερότητας και της ευημερίας των υποψηφίων και δυνάμει υποψηφίων χωρών παραμένει βασική προτεραιότητα της ΕΕ. Η ΕΕ δεσμεύεται ιδιαίτερα στην υποστήριξη της υλοποίησης ενός ειδικού θεματολογίου καινοτομίας για τα Δυτικά Βαλκάνια⁵⁵, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου για τα Δυτικά Βαλκάνια⁵⁶. Η συμμετοχή στα προγράμματα της ΕΕ αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ενσωμάτωσης της Τουρκίας σε ενωσιακές πολιτικές και μέσα κοινού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με την πρόοδο στο συνολικό πλαίσιο των σχέσεων της με την ΕΕ.

Ανατολική εταιρική σχέση και Νότια Γειτονία. Σύμφωνα με την κοινή ανακοίνωση για την ανατολική εταιρική σχέση⁵⁷, τα παραδοτέα της ανατολικής εταιρικής σχέσης για μετά το 2020 θα πρέπει να προβλέπουν δράσεις συνεργασίας για τα επόμενα χρόνια. Η εταιρική σχέση της ΕΕ με τη Νότια Γειτονία⁵⁸, η οποία βασίζεται στην ανανέωση της εταιρικής σχέσης με τη Νότια Γειτονία και το οικείο οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο, είναι ιδιαίτερα σημαντική για την προώθηση της ανάπτυξης και της ευημερίας μέσω της έρευνας και καινοτομίας. Η διεθνής συνεργασία υποστηρίζει τη μεταφορά τεχνολογίας, την καινοτομία

⁵⁵ Αναμένεται να εγκριθεί στην υπουργική σύνοδο του Μαΐου 2021.

⁵⁶ Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια [COM(2020) 641 final].

⁵⁷ Η πολιτική για την Ανατολική Εταιρική Σχέση μετά το 2020: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας — μια ανατολική εταιρική σχέση που αποφέρει αποτελέσματα για όλους [JOIN(2020) 7 final].

⁵⁸ Ανανέωση της εταιρικής σχέσης με τις χώρες της Νότιας Γειτονίας — Ένα νέο θεματολόγιο για τη Μεσόγειο [JOIN(2021) 2 final].

και τη συνεργατική έρευνα και οδηγεί σε πιο ανθεκτική και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, στη δημιουργία βιώσιμων ευκαιριών απασχόλησης, σε μια κοινωνία γνώσης, καθώς και σε οικονομικές και περιβαλλοντικές βελτιώσεις μέσω πρωτοβουλιών όπως η BlueMed⁵⁹.

Ηνωμένο Βασίλειο. Η συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα δώσει τη δυνατότητα διατήρησης ισχυρών δεσμών με την ΕΕ στην έρευνα και την καινοτομία, δεδομένων των κοινών αξιών και της μακράς ιστορίας της συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου σε προγράμματα-πλαίσια για την έρευνα και καινοτομία και στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας.

5.3. Εμβάθυνση των εταιρικών σχέσεων της ΕΕ με την Αφρική, τη Λατινική Αμερική και άλλες περιφέρειες και χώρες

Η προσαρμοσμένη προσέγγιση θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία με την Αφρική ενώ θα αξιοποιήσει την υφιστάμενη συνεργασία με άλλες περιφέρειες και χώρες⁶⁰.

Αφρική. Σύμφωνα με την κοινή ανακοίνωση «Προς μια ολοκληρωμένη στρατηγική με την Αφρική»⁶¹, η ΕΕ επιδιώκει να ενισχύσει τη συνεργασία της με την Αφρική στην έρευνα και την καινοτομία. Η αποτελεσματική χρήση επιστήμης, τεχνολογίας και καινοτομίας επιταχύνει τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τη μετάβαση σε κοινωνίες και οικονομίες βασισμένες στη γνώση, και ενισχύει το ανθρώπινο κεφάλαιο, κυρίως μέσω της κινητικότητας και της κατάρτισης ακαδημαϊκών και ερευνητών. Για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων, ο επείγων χαρακτήρας των οποίων αυξήθηκε λόγω της πανδημίας COVID-19, η ΕΕ προτείνει μια σειρά φιλόδοξων περιφερειακών πρωτοβουλιών.

Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή της Αφρικανικής Ένωσης, προτείνει την υλοποίηση μιας σειράς πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», οι οποίες θα συνιστούν μια ολοκληρωμένη και φιλόδοξη «Πρωτοβουλία για την Αφρική». Με τον τρόπο αυτόν θα υποστηριχτεί η συμφωνία στην οποία κατέληξε τον Ιούλιο του 2020 η υπουργική σύνοδος του διαλόγου πολιτικής υψηλού επιπέδου ΕΕ-Αφρικής για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία. Θα πρέπει να υποστηριχτούν τέσσερις πυλώνες συνεργασίας: i) δημόσια υγεία, περιλαμβανομένης της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση πανδημιών⁶², ii) πράσινη μετάβαση⁶³, iii) καινοτομία και τεχνολογία

⁵⁹ [Πρωτοβουλία BlueMed \(bluemed-initiative.eu\)](https://blue-med.eu/).

⁶⁰ Ευκαιρίες για συνεργασία στον τομέα της έρευνας θα συνεχίσουν να υφίστανται και με άλλες περιφέρειες και χώρες που δεν αναφέρονται ρητώς κατωτέρω.

⁶¹ *Προς μια ολοκληρωμένη στρατηγική με την Αφρική* [JOIN(2020) 4 final].

⁶² Μέσω της Σύμπραξης Ευρωπαϊκών και Αναπτυσσόμενων Χωρών για τις Κλινικές Δοκιμές και της προτεινόμενης κοινής επιχείρησης για την παγκόσμια υγεία.

⁶³ Μέσω, μεταξύ άλλων, της εταιρικής σχέσης ΕΕ-ΑΕ για την επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και τη βιώσιμη γεωργία, της συμφωνίας εταιρικής σχέσης για την κλιματική αλλαγή και τη βιώσιμη ενέργεια και της συμφωνίας εταιρικής σχέσης για τη βιώσιμη αλιεία.

για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης⁶⁴, και iv) ικανότητες για επιστήμη και ανώτατη εκπαίδευση⁶⁵, ιδιαίτερα για τις γυναίκες και τη νεολαία.

Επιπλέον, το θεματολόγιο Ευρωπαϊκής Ένωσης-Αφρικανικής Ένωσης για την καινοτομία θα πρέπει να υποστηρίζει τον μετασχηματισμό των εκροών της έρευνας και καινοτομίας σε προϊόντα και υπηρεσίες με συγκεκριμένο αντίκτυπο, μέσω διαφόρων μέτρων που βελτιώνουν την ανάπτυξη επιχειρήσεων και την πρόσβαση των φορέων καινοτομίας σε χρηματοδότηση. Η προτεραιότητα που δίνεται στη συνεργασία με την Αφρική περιλαμβάνει τη μακρόχρονη διμερή συνεργασία με τη Νότια Αφρική⁶⁶ και υφίσταται ταυτόχρονα με τη συνέχιση των εταιρικών σχέσεων της ΕΕ με άλλα μέρη του κόσμου, με συνδυασμό πόρων από την ΕΕ, τα κράτη μέλη και από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω των πρωτοβουλιών της «Ομάδας Ευρώπη».

Λατινική Αμερική και Καραϊβική (ΛΑΚ). Η Επιτροπή θα υποστηρίζει την υλοποίηση του στρατηγικού χάρτη ΕΕ-CELAC για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία⁶⁷, με βάση τέσσερις βασικούς άξονες συνεργασίας με την περιοχή, οι οποίοι επικεντρώνονται i) στις παγκόσμιες προκλήσεις, ii) στην κινητικότητα των ερευνητών, iii) στις υποδομές έρευνας και iv) στην καινοτομία. Επιπλέον, θα πρέπει να επιδιωχθεί μεγαλύτερη συνεργασία με τη Βραζιλία, το Μεξικό, την Αργεντινή, τη Χιλή και άλλους εταίρους της ΕΕ της περιοχής, σε τομείς όπως η πράσινη και η ψηφιακή ανάπτυξη, η υγεία, καθώς και για την ανάπτυξη κοινών λύσεων για μια βιώσιμη ανάκαμψη. Βασικό ρόλο για την προώθηση της καινοτομίας και έρευνας στην περιοχή θα διαδραματίσει η αυξανόμενη συνεργασία με το διαστημικό πρόγραμμα της Ένωσης, τους νέους κόμβους Copernicus και τα κέντρα Galileo στη ΛΑΚ.

Σύνδεσμος Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN). Η περιφερειακή συνεργασία με τον ASEAN θα ενισχυθεί μέσω της ενωσιακής στήριξης της συνεργασίας για έρευνα και καινοτομία εντός του ASEAN και της κινητικότητας στο πλαίσιο του διαλόγου ASEAN-ΕΕ για την επιστήμη και την τεχνολογία.

⁶⁴ Για παράδειγμα, μέσω της Σύμπραξης Καινοτομίας Αφρικής-Ευρώπης.

⁶⁵ Μέσω, μεταξύ άλλων, της υποστήριξης της επιστήμης για τη χάραξη πολιτικής, της προώθησης της ανοικτής επιστήμης και του προγράμματος πιλότου της αφρικανικής ερευνητικής πρωτοβουλίας για την επιστημονική αριστεία.

⁶⁶ Συμφωνία επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας με τη Νότια Αφρική.

⁶⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/documents/eu-celac_strategic-roadmap-2021-2023.pdf.

Η ΕΕ θα πρέπει:

- να επιδιώξει συμφωνία σχετικά με τον χάρτη πορείας ΕΕ-Κίνας για το μέλλον της συνεργασίας για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία με στόχο τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού και αμοιβαιότητας ως προϋπόθεσης για τη μελλοντική συνεργασία και
- να υλοποιήσει τον στρατηγικό χάρτη πορείας του σχεδίου δράσης ΕΕ-CELAC για την επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία (2021-2023) και να στηρίζει τον διάλογο ASEAN-ΕΕ για την επιστήμη και την τεχνολογία.

Η Επιτροπή:

- θα αναπτύξει επιλεκτικές και στοχευμένες δράσεις διεθνούς συνεργασίας σε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και θα διερευνήσει, όπου αυτό δικαιολογείται και κατά περίπτωση, ευκαιρίες σύνδεσης με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» με παράλληλη διασφάλιση της αμοιβαιότητας, του αμοιβαίου οφέλους και του σεβασμού των θεμελιωδών αξιών και
- θα αναπτύξει στρατηγικά σχέδια έρευνας και καινοτομίας για την Αφρική, μέσω της σύνδεσης του προγραμματισμού του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Για να υποστηρίξει τον στόχο μιας ισχυρότερης ΕΕ στον κόσμο, η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώκει την υλοποίηση της παγκόσμιας προσέγγισής της σε στενή συνεργασία με τις στρατηγικές των κρατών μελών, αξιοποιώντας το φόρουμ του ΕΧΕ όπως κρίνεται απαραίτητο. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την υλοποίηση των δράσεων που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση και θα αξιολογεί τη συμβολή τους στους στόχους της παγκόσμιας προσέγγισης λαμβάνοντας υπόψη δείκτες αναφοράς όπως ο όγκος των διεθνών επενδύσεων σε Ε&Α που κινητοποιούνται στην πολυμερή συνεργασία, ο αριθμός των διεθνών επιστημονικών συνδημοσιεύσεων και η πρόοδος της αρχής της αμοιβαιότητας στην πρόσβαση σε προγράμματα Ε&Α που χρηματοδοτούνται από τον δημόσιο τομέα. Η πρώτη επισκόπηση της προόδου θα πραγματοποιηθεί σε διεθνή διάσκεψη που θα διοργανωθεί το 2022. Στη συνέχεια θα ακολουθούν ανά διετία εκθέσεις από την Επιτροπή προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις εκθέσεις υλοποίησης και τους ειδικούς ανά χώρα χάρτες πορείας που παρουσιάστηκαν στην ανακοίνωση του 2012 για τη διεθνή συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία⁶⁸.

Στον ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο μας η επιστήμη και η τεχνολογία θεωρούνται βασικές κινητήριες δυνάμεις και καταλύτες της εξωτερικής πολιτικής. Ταυτόχρονα όμως τίθενται στο

⁶⁸ COM(2012) 497 final.

επίκεντρο γεωπολιτικών εντάσεων. Αυτό απαιτεί εμβάθυνση της συνεργασίας στη βάση ανοίγματος, ισότιμων όρων ανταγωνισμού και σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών, καθώς και στήριξη της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ. Η νέα παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση, θα ενισχύσει τόσο την παγκόσμια ικανότητα εξεύρεσης λύσεων στις κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα όσο και τη θετική επιρροή της ΕΕ στον κόσμο.